

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної роботи
Олександр ГОЛОВКО
«27» Серпня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Аналіз зовнішньої політики

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти другий (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

спеціалізація:

вид дисципліни: вибіркова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“30” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Солових Євгенія Миколаївна, кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “26” серпня 2022 року, № 1

Завідувачка кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

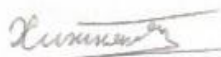

(підпис)

Людмила НОВІКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми: «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

Гарант освітньої програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації»

(підпис)

Олександр ХИЖНЯК

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року, № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аналіз зовнішньої політики» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації» підготовки бакалавра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни є надання здобувачам знань щодо аналізу політики, уявлень про механізм вироблення зовнішньої політики держави, ознайомлення здобувачів з основними пріоритетами зовнішньої політики України; інституційними механізмами реалізації зовнішньої політики; напрямками публічної дипломатії МЗС; співпраці нашої держави з країнами «Великої сімки», а також формування у здобувачів вмінь та навичок інформаційно-аналітичної діяльності у галузі міжнародних відносин.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Аналіз зовнішньої політики» є:

формування у здобувачів наступних загальних компетентностей:

ЗК 1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу;

ЗК 3 – здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово;

ЗК 4 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;

ЗК 6 – уміння аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення;

ЗК 8 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті;

формування у здобувачів спеціальних (фахових) компетентностей:
сформувати фахові компетентності:

ФК 3 – знання про стан досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;

ФК 4 – знання про природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави;

ФК 9 – розуміння міжнародних інтеграційних процесів та місця в них України;

ФК 10 – знання та розуміння національних інтересів України на міжнародній арені;

ФК 11 – розуміння характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав;

сформувати програмні компетентності за спеціальністю:

ПРН 1 – знання про природу, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин;

ПРН 3 – знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;

ПРН 4 – розуміння процесу опису та оцінювання міжнародної ситуації, використання різних джерел інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси;

ПРН 7 – знання основ ведення ділових бесід у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

ПРН 8 – знання основ ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій;

ПРН 10 – збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав;

ПРН 11 – визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів;

ПРН 13 – аналізувати та оцінювати концептуальні підходи до вирішення проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики;

ПРН 15 – володіти основами ведення ділових бесід у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

ПРН 16 – володіти основами ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій;

ПРН 18 – аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення;

ПРН 23 – вести ділові бесіди у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

ПРН 24 – брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати точку зору опонентів.

1.3. Кількість кредитів - 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
24 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
54 год.	год.
в т.ч. індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані програмні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми матриця відповідності вибіркового освітнього компонента «**Аналіз зовнішньої політики**», методів навчання та форм оцінювання, які використовуються, програмним результатам навчання, визначеним освітньо-професійною програмою «Міжнародна інформація та міжнародні комунікації».

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Теоретичні аспекти аналізу зовнішньої політики.

Тема 1. Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання

Сутність поняття «політика» і його сучасне трактування. Дисциплінарні рамки науки про державну політику. Основні принципи зовнішньої політики. Policy study та policy analysis як сфери сучасної політики. Сучасне розуміння об'єкту та предмету зовнішньої політики. Співвідношення категорій «зовнішня політика», «міжнародні відносини», «міжнародна політика» та «аналіз зовнішньополітичної діяльності».

Роль аналізу як методу дослідження зовнішньої політики. Політичний аналіз: як «public policy analysis» і як «political analysis». Теоретичний рівень політичного аналізу. Прикладний рівень політичного аналізу. Аналіз зовнішньої політики. Місце аналізу

зовнішньої політики (Foreign Policy Analysis, FPA) в системі дослідження міжнародних відносин. Інформація як об'єкт і засіб аналізу зовнішньої політики. Джерела аналітичної інформації та методи їхньої обробки та використання.

Тема 2. Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики

Роль аналізу міжнародних відносин у системі сучасних наукових знань. Методологія та методика аналізу зовнішньої політики. Загальнонаукові методи, які використовуються при аналізі зовнішньої політики. Соціально-гуманітарні методи в аналізі зовнішньої політики. Експлікативні методи: контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картирування, метод індикаторів та статистичні методи. Конструктивні методи: експеримент, системний метод, математичне моделювання. Прогнозні методи: метод Дельфі, побудова сценаріїв, «мозкового штурму».

Розділ 2. Прикладні аспекти аналізу зовнішньої політики

Тема 3. Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави. Пріоритети зовнішньої політики України

Поняття «національний інтерес», його складові. Визначення національного інтересу. Вузке і широке розуміння національного інтересу. Національна ідентичність як невід'ємний елемент національного інтересу. Класифікація та реалізація національних інтересів. Основні елементи національного інтересу. Ієрархія країн світу крізь призму Стратегії національної безпеки України: інформаційний аспект.

Тема 4. Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики. Публічна дипломатія як один із напрямів зовнішньої політики

Вищі державні органи, наділені відповідною компетенцією у сфері зовнішньої політики. Внутрішньодержавні та закордонні органи, правова основа їхньої діяльності. Постійні і тимчасові органи у сфері зовнішньої політики. Парламент, його компетенції. Форми участі парламенту у зовнішньополітичній діяльності держави. Роль глави держави у міжнародних відносинах, його конституційні повноваження у сфері зовнішньої політики. Уряд і глава уряду, їх компетенції. Форми дипломатичної діяльності урядів. Повноваження глави уряду у здійсненні зовнішньополітичної діяльності держави. Міністерство закордонних справ, його місце у системі державного механізму реалізації зовнішньої політики. Основні завдання і функції Міністерства Закордонних Справ, його структура. Організація діяльності дипломатичної служби. Правовий статус і конституційні повноваження міністра закордонних справ. Роль спеціалізованих органів державного управління у реалізації зовнішньої політики. Значення роботи закордонних органів держави для її зовнішньополітичної діяльності. Напрями публічної дипломатії МЗС.

Тема 5. Аналіз міжнародних конфліктів. Міжнародна діяльність України щодо підтримки миру та безпеки

Міжнародні конфлікти за сферою суперечностей. Політичні, економічні та ідеологічні конфлікти. Збройні та незбройні засоби вирішення конфліктів. Поділ міжнародних конфліктів за географічними масштабами: локальні, регіональні та глобальні. Міжнародні конфлікти за складом конфліктуючих: двосторонні, багатосторонні та коаліційні. Класифікація тривалості міжнародних конфліктів: короткотривалі (блискавичні), середньо тривалі та довготривалі (затяжні). Основні параметри ескалації: за засобами боротьби, за масштабами протистояння, за об'єктами спору, за прагненнями сторін, за свідомістю осіб, що керують діями сторін, за кількістю учасників. Динаміка фаз міжнародних конфліктів. Стратегічне бачення питань міжнародної безпеки та участі України в їх вирішенні. Міжнародна діяльність України щодо підтримки миру та безпеки.

Тема 6. Співпраця України з країнами «Великої сімки».

Політичний інтерес. Головні напрями інституційної співпраці. Стратегічне бачення. Стан основної діяльності (взаємодія на політичному, дипломатичному, економічному, культурному, рівнях тощо). Основні результати двосторонньої співпраці: безпекова складова.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні аспекти аналізу зовнішньої політики												
Тема 1. Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання	14	4	2			8						
Тема 2. Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики	14	4	2			8						
Разом за розділом 1	28	8	4			16						
Розділ 2. Прикладні аспекти аналізу зовнішньої політики												
Тема 3. Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави. Пріоритети зовнішньої політики України	14	4	2			8						
Тема 4. Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики. Публічна дипломатія як один із напрямів зовнішньої політики	14	4	2			8						
Тема 5. Аналіз міжнародних конфліктів. Міжнародна діяльність України щодо підтримки	14	4	2			8						

миру та безпеки												
Тема 6. Співпраця України з країнами «Великої сімки».	20	4	2			14						
Разом за розділом 2	62	16	8			38						
Усього годин	90	24	12			54						

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання	2
2.	Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики	2
3.	Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави	2
4.	Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики. Публічна дипломатія як один із напрямів зовнішньої політики.	2
5.	Аналіз міжнародних конфліктів; проаналізувати причини та наслідки одного із міжнародних конфліктів. Міжнародна діяльність України щодо підтримки миру та безпеки	2
6.	Співпраця України з країнами «Великої сімки».	2
	Разом	12

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. Аналіз зовнішньої політики як навчальна дисципліна та галузь знання</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань. А також:</p> <ol style="list-style-type: none"> Провести свот-аналіз зовнішньої та внутрішньої політики за період каденції одного з Президентів України (за власними вибором; у формі презентації) Вміти визначати суб'єктивні та об'єктивні чинники, які мають вплив на зовнішню політику України, підготуватись до тестового контролю за темою. Ознайомитись зі Стратегією національної безпеки України від 14 вересня 2020 (щодо ієрархії країн світу). <ol style="list-style-type: none"> Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики», платформа Moodle», Тема 1 https://dist.karazin.ua/moodle/course/ Стратегія національної безпеки України від 14 вересня 2020 р.: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20#Text П'ять президентів України: чим вони запам'ятались В. Червоненко BBC News Україна 21 травня 2019 р. www.bbc.com/ukrainian/features-48188256 	8

2.	<p>Тема 2. Методологічні проблеми аналізу зовнішньої політики</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою.</p> <p>Також: 1) вміти розрізняти поняття «тактика» та «стратегія» зовнішньої політики; розуміти їх суть;</p> <p>2) підготувати доповідь про один із методів аналізу зовнішньої політики та навести приклад його застосування з практичної сфери.</p> <p>1. Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики», платформа Moodle», Тема 2 https://dist.karazin.ua/moodle/course/</p> <p>2. Закон України “Про національну безпеку України” від 21.06.2018 № 2469-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 39. – Ст. 351.</p> <p>3. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. – К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 328 с.</p> <p>4. Терещук В. І. Системний аналіз інституціонального забезпечення реалізації зовнішньої політики публічної дипломатії (на основі досвіду США)/ В.І. Терещук // Міжнародні відносини. Серія "Політичні науки. - №11. - 2016 URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/2909</p>	8
3.	<p>Тема 3. Національний інтерес як базова структура формування зовнішньої політики держави. Пріоритети зовнішньої політики України</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв'язати завдання за темою.</p> <p>Написати аналітичну записку (або можна у формі есе) на тему: «Відстоювання своїх національних інтересів в сучасних умовах» (на прикладі обраної держави світу (на вибір студента) та аналізу вітчизняних та зарубіжних ЗМІ)).</p> <p>1. Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики», платформа Moodle», Тема 3 https://dist.karazin.ua/moodle/course/</p> <p>2. Закон України “Про національну безпеку України” від 21.06.2018 № 2469-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 39. – Ст. 351.</p> <p>3. Новікова Л.В., Солових Є.М. / Національні інтереси як складова зовнішньої політики: України та ЄС. Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (11 квітня 2019 року, м. Харків). – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, С. 137-141, 2019. – 304 с.</p>	8
4	<p>Тема 4. Інституційний механізм реалізації зовнішньої політики. Публічна дипломатія як один із напрямів зовнішньої політики.</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою також зі swot-аналізом, даними соціологічних досліджень комплексного аналізу</p>	8

	внутрішнього та зовнішнього середовища. сприйняття України у світі. Підготуватися до тестування за темою. 1. Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики», платформа Moodle», Тема 4 https://dist.karazin.ua/moodle/course/ 2. Українська призма: Зовнішня політика 2021. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. – Київ, 2021. – 344 с. 3. Стратегія публічної дипломатії МЗС України на 2021- 2025 рік.	
5	Тема 5. Аналіз міжнародних конфліктів. Міжнародна діяльність України щодо підтримки миру та безпеки <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, розв’язати завдання за темою. Проаналізувати та зробити класифікацію не менше двох міжнародних конфліктів у формі порівняльної таблиці. 1. Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики». 2. Українська призма: Зовнішня політика 2021. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. – Київ, 2021. – 344 с.	8
6.	Тема 6. Співпраця України з країнами «Великої сімки». <i>Завдання:</i> написати проект за темою «Взаємодія України з однією з країн «Великої сімки» (за напрямками: економічний, військовий та гуманітарний). 1. Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики», платформа Moodle», Тема 2 https://dist.karazin.ua/moodle/course/ 2 Українська призма: Зовнішня політика 2021. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. – Київ, 2021. – 344 с.	14
	Разом	54

6. ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання не передбачене навчальним планом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Аналіз зовнішньої політики»

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1 – знання про природу, еволюцію, стан теоретичних досліджень	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота

міжнародних відносин та світової політики, а також про природу та джерела зовнішньої політики держав і діяльність інших учасників міжнародних відносин	виклад, евристичний, проблемно-пошуковий, дослідницький, робота в малих групах.	
ПРН 3 – знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота.
ПРН 4 – розуміння процесу опису та оцінювання міжнародної ситуації, використання різних джерел інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах; аналіз та обговорення кейсів	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота.
ПРН 7 – знання основ ведення ділових бесід у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування.
ПРН 8 – знання основ ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах	Усне опитування.
ПРН 10 – збирати, обробляти й упорядковувати великий обсяг	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота.

інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення	пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	
ПРН 11 – визначати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні, юридичні, економічні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобальних процесів	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота.
ПРН 13 – аналізувати та оцінювати концептуальні підходи до вирішення проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота.
ПРН 15 – володіти основами ведення ділових бесід у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування
ПРН 16 – володіти основами ведення фахових дискусій із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота
ПРН 18 – аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних	Усне опитування; тестування (проміжне та підсумкове); письмова робота.

інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення	завдань, робота в малих групах.	
ПРН 23 – вести ділові бесіди у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування
ПРН 24 – брати участь у фахових дискусіях із проблем міжнародних відносин, зовнішньої політики та міжнародних комунікацій, поважати точку зору опонентів	Пояснювально-ілюстративний, пояснювально-рецептивний, репродуктивний, проблемний виклад, проблемно-пошуковий, дослідницький, обговорення ситуаційних завдань, робота в малих групах.	Усне опитування; письмова робота.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, аналітичних записок, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);

участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем міжнародних відносин, зокрема, що стосуються підготовки пропозицій для прийняття важливих зовнішньополітичних рішень (практичний аспект) у сфері інформаційної безпеки, розробка нових напрямів публічної дипломатії МЗС, що підтверджується відповідним сертифікатом); аналізувати і прогнозувати політичний, соціально-економічний розвиток України та інших держав, інформаційну політику у сфері безпеки, надання експертних оцінок щодо зовнішньополітичного курсу держав та співпраці України з країнами «Великої сімки» та іншими акторами міжнародних відносин; що підтверджено науковою статтею за відповідною темою у фаховому збірнику, коментарем (якщо здобувач був запрошений у якості експерта з зазначеного питання, що є у робочій програмі) у провідному виданні зі сфери політики чи міжнародних відносин.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи студентів;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок проводити swot-аналіз, класифікувати політичні явища та процеси, аналізувати інформацію з різних джерел, у тому числі й іноземною мовою; збирати та обробляти дані тощо.

При вивченні кожного розділу проводиться поточний контроль. На практичному занятті студент може отримати від 1 до 10 балів. Максимально студент може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення екзамену. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Структура екзамену:

1. Тестування за темами дисципліни (за одне тестове питання у випадку правильної відповіді – 1 бал x 30 питань = 30 балів).
2. Творче завдання (у формі звіту) – (презентація результатів проведеного аналітичного дослідження) – 10 балів. Назва творчої роботи: «Перспективи двосторонніх відносин України з однією із держав світу» (аналіз політичних, економічних відносин та інформаційної безпеки).

Критерії оцінювання:

1. Формулювання мети дослідження, об'єкту, предмета – 2 бали
2. Формулювання логічного та чіткого викладу отриманої інформації – 2 бали
3. Повністю розкрито суть питання та надані ґрунтовні висновки бали, чітко окреслено перспективні сфери співпраці – 2 бали
4. Аналіз даних та їх інтерпретація – 2 бали
5. Правильно оформлена робота у вигляді звіту (до 1 сторінки) – 2 бали.

Таблиця 8.1

Критерії та методи оцінювання

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Тестування онлайн до кожної теми	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу та з декількома варіантами відповідей.	0,2
Робота над аналітичними завданнями, творчими, індивідуальними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання; брав активну участь в усному обговоренні теми навчальної дисципліни	5
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих не суттєвих помилок	4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував часткове знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився не суттєвих	2-3

	помилки	
	який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував не повне розуміння програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, припустився суттєвих помилок	1
Робота над проектними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку; брав активну участь в усному обговоренні теми навчальної дисципліни	3
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	1
Тестування онлайн до кожної теми	за одне тестове питання у випадку правильної відповіді – 1 бал x 30 питань = 30 балів. Всі питання закритого типу та з декількома варіантами відповідей.	1
Творче завдання (екзамен)	виставляється здобувачу вищої освіти, який при письмовій презентації творчої роботи продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно, логічно та чітко інтерпретувати одержані результати, здійснювати аналітичне прогнозування у сфері аналізу зовнішньої політики.	9-10
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації творчої роботи продемонстрував всебічні, глибокі систематизовані знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, вмів грамотно, логічно та чітко інтерпретувати одержані результати, але припустився окремих несуттєвих помилок	7-8
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній та письмовій презентації творчої роботи продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, вмів грамотно, а не зовсім логічно та не чітко інтерпретувати одержані результати, та припустився окремих несуттєвих помилок	4-6
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій презентації творчої роботи продемонстрував недостатні знання основного програмного матеріалу, проте в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення	1-3

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточне оцінювання роботи студентів на практичних заняттях та самостійної роботи						Всього	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	10	10	10	60	40	100

Екзамен – 40 балів. Відповідно, максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70 – 89	добре
50 – 69	задовільно
1– 49	незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Дистанційний курс «Аналіз зовнішньої політики», платформа Moodle» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/>
2. Новікова Л. В., Солових Є. М. / Національні інтереси як складова зовнішньої політики: України та ЄС. Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (11 квітня 2019 року, м. Харків). – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, С. 137-141, 2019. 304 с.
3. Зленко А.М. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін / А.М. Зленко. К.: Фоліо, 2016. 559 с.
4. Кучик О.С. Зовнішня політика України: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / О.С. Кучик, О.А. Заяць. К., 2016. 572 с.
5. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець, В. С. Клименко та ін.]. – К.: НУОУ імені Івана Черняхівського, 2020. 328 с.
6. Муковський І.Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. / І.Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. К.: Кондор, 2018. 224 с.
7. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю. В. Пунда, І. П. Козинець та ін.]. К. : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. 240 с.
8. Телешун С.О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: Курс лекцій / С.О. Телешун, А.С. Баронін. – К.: Вид. Паливода А.В., 2019. 112 с.
9. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження // ГО «Рада зовнішньої політики “Українська призма”», Фонд ім. Ф. Еберта. Київ, 2021. 344 с.
10. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко; Дипломатична академія України при МЗС України. – 2-ге вид. К.: Кондор, 2017. 290 с.

Допоміжна література

1. Солових Є.М. Солових В.П. Політика держав ЄС під час пандемії COVID-19: міжнародний аспект у збірнику «Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу» матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 23 квітня 2021 року) / за ред. Доценко О. М., Новікової Л. В., Червяцовой А. О. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 382 с. (стор. 322-325).
2. Солових Є.М. Україна-Туреччина: політико-економічні аспекти взаємовідносин і перспективи розвитку Вісник ХНУ імені В.Н. Каразіна, серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм. Випуск 8 2018 р. (С. 80-87). URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/12285>
3. Солових Є. М. Специфіка формування іміджу владної інституції / Є. М. Солових // Сучасне суспільство : політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки : зб.

наук. праць / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2015. – Вип. 1 (7). – Ч. 1. С. 132–140.

4. Біла книга 2021. Оборонна політика України. Київ: Міністерство оборони України, 2022 [Електронний ресурс]. URL: https://www.mil.gov.ua/content/files/whitebook/WhiteBook_2021_Draft_Final_03.pdf

5. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навчальний посібник / І. Т. Муковський, А. Г. Міщенко, М. М. Шевченко. – Київ: Кондор, 2012. 222 с.

6. Кінофестиваль як інструмент «м'якої сили» культурної дипломатії у міжнародних відносинах/ Солових Є.М., Р.О. Комар. Сучасне суспільство: політичні науки, соціологічні науки, культурологічні науки: зб. наук. праць. Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2015. – Вип. 20. – Ч. 1. – С. 117-129. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/politology/article/view/3197> (дата звернення: 01.09.2021 р.)

7. Міжнародні відносини та зовнішня політика: Підручник / Л.Ф. Гайдуков, В.Г. Кремень, Л.В. Губерський та ін. К.: Либідь, 2016. 622 с.

8. Ороховська Л.А. Глобалізм та геополітика в добу глобалізації / Л.А.Ороховська // Проблеми системного підходу в економіці: збірник наукових праць. 2020. Вип. 1 (75). Частина 1. С.19-24.

9. Станчев М. Третя світова: битва за Україну / М. Станчев, Ю. Фельштинський. Київ: Наш Формат, 2022. 408 с.

10. Стратегія публічної дипломатії Міністерства Закордонних справ України на 2021-2025 роки. Д. Кулеба, Е. Джапарова, М. Липяцька, О.Червак та ін. <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>

11. Стратегія національної безпеки України від 14 вересня 2020 р.: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20#Text>

12. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України: підручник /Л.Д. Чекаленко. – Київ : LAT і К, 2015. – 478 с.: іл. - Бібліогр.: с.465-471

13. Dublin Regulation [Електронний ресурс]. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Dublin_Regulation

14. EU Action on Migratory Pressures – A Strategic Response [Електронний ресурс]. URL: <http://www.statewatch.org/news/2012/apr/eu-councilaction-plan-migratory-pressure-8714-rev1-12.pdf>

15. Switzerland–European Union relations [Електронний ресурс]. URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Switzerland>.

16. European Community Environment Legislation. European Commission [Електронний ресурс]. URL: <http://ec.europa.eu/environment/air/legis.htm>

17. CIDA's plans, priorities, and results. About CIDA [Електронний ресурс]. – Canadian International Development Agency Website. URL: <http://www.acdi-cida.gc.ca/acdi-cida/acdi-cida.nsf/eng/NIC-5313423-N2A>.

18. Udland M. There's a new political risk looming in Europe [Електронний ресурс] / M. Udland // Business Insider. URL: <http://www.businessinsider.com/european-nationalism-risk-2015-9>.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Алієв М.М. «Фабрики думки» у формуванні зовнішньополітичної стратегії держави [Електронний ресурс] / Максим Алієв // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм. – Т.1 (№3). – 2011. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/3124>

2. Базові методики прикладного аналізу МВ/ Епістемологія і методи досліджень теорії міжнародних відносин. - <http://www.vesna.org.ua/txt/drgluck/irteo/4T9.html>

3. Жоль К.К. Контент-аналіз, компонентний аналіз та побудова тезаурусів для соціологів/ Соціологія. - http://pidruchniki.ws/11631018/sotsiologiya/kontent-analiz_komponentniy_analiz_pobudova_tezaurusiv_dlya_sotsiologiv

4. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2010, № 40, ст. 527) Із змінами, внесеними згідно із Законами № 1170-VII від 27.03.2014, ВВР, 2014, № 22, ст.816 № 35-VIII від 23.12.2014, ВВР, 2015, № 4, ст.13 № 2091-VIII від 08.06.2017 відносно національного інтересу України.

5. Іванов В. Загальні принципи аналізу документів - journalib.univ.kiev.ua

6. Іванов О.В. Компютерний контент-аналіз: проблеми та перспективи вирішення/ Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. – Вип.15. - <http://www.ekmair.ukma.kiev.ua/bitstream/123456789/2407/1/Ivanov%20komjuterny20analiz.pdf7>

7. Конституція України [Електронний ресурс] // Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

8. Степко О. М. Методи аналізу при проведенні комунікаційних кампаній [Електронний ресурс] // Олександр Степко // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: економіка, право, політологія, туризм. – Т.1 (№1). – 2010. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2957/0>

Офіційні сторінки:

10. США – <http://www.whitehouse.gov>

11. Британія – <http://www.number-10.gov.uk>

12. Франція – <http://www.sv.vtcom.fr/ftv/pres/ely/>

13. Німеччина – <http://www.government.de>

14. Італія – <http://www.italyemb.nw.dc.us/italy/>

15. Країни світу - <http://svit.ukrinform.ua/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непоборної сили

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі. Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен у формі написання творчої роботи у питанні білету, а також у тестовій формі** (тест містить 30 завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) а також **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз зовнішньої політики» <https://dist.karazin.ua/moodle/course/>

13. Орієнтовні питання до екзамену:

1. Рамки науки про державну політику.
2. Основоположні принципи зовнішньої політики.
3. Policy study та policy analysis як сфери сучасної політики.
4. Сучасне розуміння об'єкту та предмету зовнішньої політики.
5. Співвідношення категорій «зовнішня політика», «міжнародні відносини», «міжнародна політика» та «аналіз зовнішньополітичної діяльності».
6. Роль аналізу як методу дослідження зовнішньої політики.
7. Політичний аналіз: як «public policy analysis» і як «political analysis».
8. Теоретичний рівень політичного аналізу.
9. Прикладний рівень політичного аналізу.

10. Аналіз зовнішньої політики.
11. Місце аналізу зовнішньої політики (Foreign Policy Analysis, FPA) в системі дослідження міжнародних відносин.
12. Інформація як об'єкт і засіб аналізу зовнішньої політики.
13. Джерела аналітичної інформації та методи їхньої обробки та використання.
14. Роль аналізу міжнародних відносин у системі сучасних наукових знань.
15. Методологія та методика аналізу зовнішньої політики.
16. Загальнонаукові методи, які використовуються при аналізі зовнішньої політики.
17. Соціально-гуманітарні методи в аналізі зовнішньої політики.
18. Експлікативні методи: контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картирування, метод індикаторів та статистичні методи.
19. Конструктивні методи: експеримент, системний метод, математичне моделювання.
20. Прогнозні методи: метод Дельфі, побудова сценаріїв, «мозкового штурму».
21. Поняття «національний інтерес», його складові.
22. Визначення національного інтересу.
23. Вузьке і широке розуміння національного інтересу.
24. Національна ідентичність як невід'ємний елемент національного інтересу.
25. Класифікація та реалізація національних інтересів.
26. Основні елементи національного інтересу.
27. Вищі державні органи, наділені відповідною компетенцією у сфері зовнішньої політики.
28. Внутрішньодержавні та закордонні органи, правова основа їхньої діяльності.
29. Постійні і тимчасові органи у сфері зовнішньої політики.
30. Парламент, його компетенції.
31. Форми участі парламенту у зовнішньополітичній діяльності держави.
32. Роль глави держави у міжнародних відносинах, його конституційні повноваження у сфері зовнішньої політики.
33. Уряд і глава уряду, їх компетенції.
34. Форми дипломатичної діяльності урядів.
35. Повноваження глави уряду у здійсненні зовнішньополітичної діяльності держави.
36. Міністерство закордонних справ, його місце у системі державного механізму реалізації зовнішньої політики.
37. Основні завдання і функції Міністерства Закордонних Справ, його структура.
38. Організація діяльності дипломатичної служби.
39. Правовий статус і конституційні повноваження міністра закордонних справ.
40. Роль спеціалізованих органів державного управління у реалізації зовнішньої політики.
41. Значення роботи закордонних органів держави для її зовнішньополітичної діяльності.
42. Міжнародні конфлікти за сферою суперечностей.
43. Політичні, економічні та ідеологічні конфлікти.
44. Збройні та незбройні засоби вирішення конфліктів.
45. Поділ міжнародних конфліктів за географічними масштабами: локальні, регіональні та глобальні.
46. Міжнародні конфлікти за складом конфліктуючих: двосторонні, багатосторонні та коаліційні.
47. Класифікація тривалості міжнародних конфліктів: короткотривалі (блискавичні), середньо тривалі та довготривалі (затяжні).
48. Основні параметри ескалації: за засобами боротьби, за масштабами протиборства, за об'єктами спору, за прагненнями сторін, за свідомістю осіб, що керують

діями сторін. за кількістю учасників.

49. Динаміка фаз міжнародних конфліктів.

50. Стратегічне бачення питань міжнародної безпеки та участі України в їх вирішенні.

51. Міжнародна діяльність України щодо підтримки миру та безпеки.

52. Публічна дипломатія як один із напрямів зовнішньої політики держави.